

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.003.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Javna dela v naši državi.

Da se reši vprašanje brezposelnosti, ali vsaj omili njegova težina, so se v posameznih državah napravili velikopotezni načrti o izvršitvi velikih javnih del (cest, mostov, železnic itd.). V nekaterih državah so nekaj teh načrtov že izvršili, druge pa izvršujejo v okvirju razpoložljivih gmotnih sredstev.

Tudi v naši državi obstoji namen in načrt javnih del, ki bi precejšnjemu številu brezposelnih oskrbela delo ter zaslužek. V to svrhu so bili z zakonom z dne 23. decembra 1932 povišani vsi neposredni davki. Prišle so povečane in nove trošarine, podvojeni davek na poslovni promet, poostrena praksa pri odmeri pridobninskega davka.

Ker si so bili pristojni činitelji v svetli, da bi v okvirju teh gmotnih sredstev bilo prav težko, ako ne sploh nemogoče, da bi se uresničil kak večji načrt javnih del, se je vlada naše države obrnila na Zvezo narodov v Ženevo po pomoč. Zveza narodov je na podlagi resolucije od 24. septembra 1932 o pomoči agrarnim državam izdelala posebno spomenico, ki jo je predložila svetovni gospodarski konferenci v Londonu.

Ta spomenica vsebuje program organizacije in finansiranja javnih del pred vsem v Jugoslaviji, Rumuniji, Bolgariji, Poljski, Letonski in Madžarski. V tem programu javnih del, ki ga je osvojila Zveza narodov, je naša država vpisana za sledeče postavke:

1. za zgradbo cest	švic. frankov 137,510.000
2. za zgradbo ene železniške proge in mostu čez Donavo	50,500.000
3. za zgradbo belgrajskega pristanišča	10,200.000
4. za izboljšanje železniškega omrežja	180,000.000
skupaj	378,200.000

Komisija zveze narodov je iz tega načrta sprejela sledeča dela, ki imajo prednost, ker se smatrajo za rentabilna:

za zgradbo cest (1. točka)	137,510.000
in za izboljšanje železniškega omrežja (4. točka)	180,000.000
skupaj	317,500.000

ali okoli 4 milijarde dinarjev.

Ta javna dela v Jugoslaviji naj bi se izvršila s pomočjo mednarodnega sodelovanja pod vodstvom strokovnjakov Zveze narodov. Načrt te Zveze se bode pretresal v posebni komisiji, ki jo določi svetovna gospodarska konferenca. O njegovi nadaljnji usodi se sedaj ne more nič prerokovati. Mednarodni kapital ne odpira rad svojih tresorov (blagajniških predalov), ko gre za podporo finančno slabših držav. Dolgo časa premišljuje, potem obljubljuje, potem, ako gre gladko, si ene in čez dolgo časa začne z uresničanjem sklepa. Značilen dokaz nudi za to lozanska pogodba, ki je obljubila in določila Avstriji precejšnje zunanje posojilo. Preteklo pa je od tega časa leto dni in komaj nedavno je sedanji avstrijski finančni minister dr. Buresch dobil zagotovilo, da se bo obljubljeno posojilo začelo izplačevati.

*

Hitlerjanska divjaštva zoper cerkveno zgradbo. Ob Osojskem jezeru na Koroškem stoji lepa župnijska cerkev, ki je bila pred leti prenovljena. Hitlerjancem je kot znamenje katoliške vere trn v peti. Zato so jo zunaj in znotraj pogrđili s kljukastimi križi in ostudnimi napismi. Cerkvena oblast je odredila, da se cerkev začasno zapre. Orožništvo, ki išče narodno-socialistične zločince, je kot močno osumljenega zaprlo tamošnjega učitelja Jurija Kaufmanna, ki je zagrižen hilerjavec, in dva brezposelna človeka. Hitlerjanci so tudi pogrđili nekaj križev, ki stojijo ob cestah in stazah, in nekaj Marijinih kapelic. Koroški hilerjanci širijo letake, ki pozivajo njihove pristaše, da izstopijo iz katoliške Cerkve. So torej verni sinovi nekdanjih losvonromovcev, ki so toliko zlega prizadeli katolicizmu v stari avstrijski državi. Kakšno je hitlerjansko sovražstvo do vsakega izraza katoliške ideje, dokazuje tudi poročilo, ki je došlo iz Tirolskega. V mestu Erlu obstoji že 300 let kmetijsko pasijonsko gledišče, kjer se je že skozi tri stoletja predvajalo Kristusovo trpljenje. V noči od 18. na 19. julije pa so hitlerjanci zažgali to poslopje, ki je bilo lani prenovljeno s stroški 100.000 šilingov. Požar je uničil celo poslopje, ki je bilo iz lesa, pa tudi mnogo nekaj sto let starih zgodovinskih oblek, orgle in druge umetnine. Še predno so hitlerjanci zažgali po-

slopje, so ga poslikali s kljukastimi križi. Nabili so tudi po mestu lepake, v katerih napovedujejo Erlu lom maščevanje, ker so se izjavili zoper priključitev Avstrije Nemčiji.

Nemško narodno-socialistično pojmovanje umora. Pred 10 leti je bil v Nemčiji umorjen zunanji minister Rathenau, ki je začel v Nemčiji politiko sporazuma, sprave in miru med narodi. Umorila sta ga dva nekdanja nemška oficirja: nadporočnik Kern in poročnik Fischer. Po izvršenem umoru sta se morila nekaj časa skrivala v gradu Saaleck. Ko sta pa videla, da ne moreta uteči policiji, sta izvršila samoumor. V proslavo teh dveh mož in njihovega junaškega čina so dali narodni socialisti vzdati nad durmi gradu Saaleck spominsko ploščo z napisom: »Tukaj sta umrla dne 17. julija 1923 junaške smrti za veličino nemške domovine naša tovariša Erwin Kern in Herman Fischer.« Ob tej priliki so se vršile velike narodno-socialistične slovesnosti, ki se jih je udeležila tudi uradna Nemčija. Tako se proslavljajo mrtvi morilci, živi pa dobivajo v sedanji Nemčiji zaščito. Takšne zaščite je deležen Gustav Rieder, ki je v Avstriji z bombo ubil dunajskega juvelirja Futerweita ter ubežal v Nemčijo. Ta mož je prej bil dolgo let v Leobnu na Gornj, Štajerskem ter se je pečal z vinotrtvom. Ker ni nič razumel o tem poslu in je bil vrh tega sam najboljši gost v svoji vinski trgovini, je ista pretrpela popoln polom. Po gospodarskem porazu je Rieder postal dejaven član narodno-socialističnih napadalnih oddelkov ter je

Predsednik Mandžurije Puy, katerega bodo proglasili za cesarja.

kakor rečeno umoril dunajskega juvelirja. Ko je pribežal v Nemčijo, ga tamkaj niso postavili kot morilca pred sodišče, marveč so ga napravili za paznika v zbiralnem taborišču v Dachauu, kjer so zaprti takšni, ki hitlerjancem niso po godu. Rieder je pisal v Leoben karto, v kateri sporoča, da se mu prav dobro godi. Da je takšno duhovno ozračje, ki sedaj vlada v Nemčiji, ugodno za politične umore, je jasno. Tako so početkom preteklega tedna našli v neki mlakuži blizu Frankfurta truplo bivšega narodno-socialističnega poslanca Schäferja, ki je bil ustreljen iz revolverja. Ker je bil Schäfer udeležen pri razkritju nekih za narodno-socialistično stranko neprijetnih tajnosti, je sedaj podlegel maščevalnim rokam svojih nekdanjih tovarišev. Kako poceni je danes življenje v Nemčiji, dokazuje slučaj münchenskega advokata dr. Spiegela, o katerem poroča angleški list »Daily Herald«. Po zadnjih volitvah so narodno-socialistični napadalci zgrabili dr. Spiegela, ga pretepli ter ga z raztrganimi hlačami peljali po münchenskih ulicah z napisom okoli vratu: »Pritožil se bom pri policiji.« Potem so ga zaprli v zbiralnem taborišču v Dachauu, kjer so ga, kakor poroča omenjeni angleški list, ubili. Narodni socialisti kajpada trdijo, da se je to zgodilo, ker je dr. Spiegel hotel uteči.

Borba proti brezbožstvu. Švica je zadnji čas postala torišče pojačane brezbožniške agitacije. Odkar je Hitler v Berlinu raztepel komunistično brezbožniško internacionalo, se njeno središče vedno bolj prenaša v Švico, in sicer v mesto Bazel, kjer se je izvršilo zedinjenje z dosedaj obstoječim brezbožniškim središčem v Zürichu. Iz Bazla se sedaj mečejo brezbožniške mreže po vsej Švici, ki so namenjene predvsem mladini. Voditelji so započeli akcijo, ki deluje z vsemi mogočimi sredstvi, duhovnimi in gmotnimi, da pridobijo na svoje limanice ljudstvo- obojito mladino obojega spola. Ker delovanje brezbožniških ribičev ni ostalo brez uspehov, so se konzervativni življi med katoličani in protestanti dvignili k odporu. Zadrži čas je to vprašanje prišlo v pretres pred Zveznim svetom v Bernu. Katoličani in protestantje so združili svoje sile, da zakonodavnim potom preprečijo agitacijo in širjenje brezbožstva na švicarskih tleh. Stavili so predlog, ki poudarja, da je delovanje ustanov in organizacij, ki javno in dejansko pobijajo krščansko vero, neskladno z duhom zvezne ustave, ki začenja z besedami: »V imenu Boga Vsemogočnega.« Radi tega pozivajo zastopniki Zvezni svet in osrednjo vlado, da podvzame vse mere sigurnosti za vzdrževanje moralnega reda in verskega miru v državi. Razprava o tem predlogu je trajala dva dni: 20. in 23. junija, ter je bila živahna in mestoma prav strastna. Rezultat glasovanja je bil: 70 glasov za predlog, 47 proti njemu. Na osnovi tega predloga, ki ga je večina sprejela, pripada izvršni oblasti pravica in dolžnost, da zavre in zatire brezbožniško agitacijo. Da se to tem bolj omogoči, se sedaj vrši velika agitacija med švicarskim ljudstvom, da se potom

ljudskega glasovanja členu 49 zvezne ustave dostavi ta dodatek: »Na celem področju zvezne države je prepovedano na katerikoli način — z besedami, spisi, slikami, filmi in sl. ime božje zasmehovati ali poniževati. Prepovedane so organizacije in ustanove, ki se borijo proti veri v Boga; njihova propagandna sredstva se morajo uničiti. Zveza naj donese neobhodno potrebne mere zoper prekršitelje teh določb.«

Truplo sv. Franca Ksaverja. Veliki misijonar in nebeški zaščitnik misijonstva sv. Frančišek Ksaver je umrl 27. novembra 1552 na otoku Sancianu, njegovi telesni ostanki pa so shranjeni v mestu Goi v Sprednji Indiji ob morju, in sicer v stari jezuitski cerkvi. Na prošnjo državnega guvernerja za portugiško Indijo v Goi je tamošnji patriarh dovolil neki ožji skupini ljudi, da si ogledajo telo apostola Japonske in Indije, ki se shranjuje v prestolni nekdanji jezuitski cerkvi v Goi. Ko se je krsta v prisotnosti patriarha in drž. guvernerja odprla z dvojnim ključem ter so dvignili z obraza pregrinjalo s svile, so prisotni na svoje veliko začudenje videli, da je telo sv. Franca popolnoma ohranjeno. Obraz je dobil pregamentno barvo, toda ima svež izraz premissljevanja, ponižnosti in blagosti. Vse črte lica so popolnoma ohranjene kakor tudi ostalo telo. Desne roke niso našli v krsti, ker je že davno prenešana v Rim. Odprtje krste so filmsko posneli in svetnikovo telo fotografirali. Tako Bog časti svoje velike služabnike.

Evharistični shod za lendavsko dekanijo se bo vršil dne 15. avgusta t. l. v Turnišču v Prekmurju.

*

Proslava 1900letnice našega odrešenja v dekaniji Maribor desni breg.

Po naročilu sv. Očeta se naj obhaja letos 1900letnica presv. Evharistije in Kristusove smrti in s tem tudi 1900letnica našega odrešenja. Škofijski ordi-

nariat želi, da se ta sveti spomin po celi škofiji proslavi po dekanijskih evharističnih shodih, v posameznih župnijah pa s »tednom molitve in pokore« in po »otroški nedelji«. Tudi dekanija Maribor desni breg se hoče Kristusu hvaležno oddolžiti za njegovo brezmejno ljubezen do nas in proslaviti njegovo 1900letnico na sledeči način:

1. Dekanijski evharistični shod bo prvo nedeljo meseca avgusta, to je dne 6. avgusta, na praznik Kristusovega izpremenjenja na gori Tabor. Shod bo v romarski cerkvi v Rušah, ki je nekakšna središča cele dekanije. Na shod pridejo vse župnije v procesijah. Kdor ne more s procesijo, se lahko pripelje z vlakom v Ruše. V Rušah bo ob 6. uri farno sv. opravilo, po katerem se bo dekanija Najsvetejše izpostavilo. Ob pol 8., 8. in pol 9. uri bodo tihe sv. maše. Ob 9. uri bo v cerkvi jubilejna pridiga in slovesna sv. maša, obenem zunaj cerkve tiha sv. maša, nato procesija s presv. R. T.; za sklep bodo pri kapelici na trgu posvetitev Kristusu, litanije S. J., zahvalnica, sv. blagoslov, in pesem »Povsod Boga«.

Za nazaj imajo udeleženci vlak ob 12.06 in 14.18 v smeri proti Mariboru in ob 13.44 in 15.06 proti Fali.

2. Kot priprava na shod se bo v vsaki župniji obhajal v četrtek, petek in soboto pred shodom »teden molitve in pokore« po navodilu v škof. »Oglasniku« stran 36. Tako bodo verniki imeli lepo priložnost, prejeti sv. zakramente, zlasti ker je omenjeni petek prvi petek S. J. Za spokorno procesijo pa za vse velja pot v Ruše.

3. Kot primeren zaključek jubilejne slovesnosti bo v posameznih župnijah v nedeljo dne 13. avgusta ali drug primeren dan »otroška nedelja« po navodilu v »Oglasniku« stran 37.

Tako se bodo vsi stanovi združili pri Kristusu, svojemu Kralju- združile pa tudi lepo vse tri škofijske proslave svetega leta po želji Katoliške akcije.

*

Letošnja redna skupščina Društva narodov bo sklicana 25. septembra.

Mussolini šestkratni minister. Vojni minister Gazzera in državni podtajnik v vojnem ministrstvu sta odstopila. — Kralj je poveril vodstvo poslova vojnega ministrstva ministrskemu predsedniku Mussoliniju. Mussolini vodi šest ministrstev: predsedništvo vlade, zunanje ministrstvo, notranje ministrstvo,

vo, ministrstvo za korporacije, vojno ministrstvo in začasno tudi letalsko ministrstvo.

Konkordat (pogodba) med Vatikanom in Nemčijo je bil podpisan dne 20. julija t. l. Pogodba obsega 34 členov in najvažnejši so naslednji: Katoliška Cerkev ureja v Nemčiji svoje zadeve samostojno. Verske, kulturne in dobrodelne katoliške organizacije so zaščitene. Duhovniki ne bodo smeli biti člani političnih strank. Redovi so svobodni. Katoliške mladine se ne bo smelo siliti k ničemu, kar bi bilo proti njenemu prepričanju. Nenemskim narodnim manjšinam je zajamčena uporaba materinskega jezika pri službi božji, pri verouku in v cerkvenih društvi, je pa obenem tudi obljubila Sv. stolica, da bo ščitila v enaki meri nemške manjšine v konkordatih z drugimi državami.

Dr. Janko Pihlar

specialist za notranje bolezni

Maribor, Prešernova ulica 2

ordinira redno vsak delavnik od

8. do 12. in od 2. do 4. ure.

Ob nedeljah in praznikih ne ordinira.

Širite „Sl. Gospodarja!“